

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlance naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgi, Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“, - Natassila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgi Galatti štev. 20.

Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON 31. 11-57

DRŽAVNI ZBOR

(Izvirno telefonično poročilo.)

DUNAJ 16. V današnji seji se je nadaljevala draginjska debata. Govorila sta poslanca Biankini in dr. Krek. Med Krekovim govorom je prišlo do burnih prizorov zaradi nevalificiranega vedenja očitno ne treznega (včeraj je bil na Dunaju „Leopoldstag“) posl. dr. Heilingerja.

Splošno priznanje je žel minister Zaleski, ki je govoril danes, in to ne toliko zaradi svojih stvarnih izvajanj, v katerih je poudarjal svoje znano agrarno stališče, temveč zaradi spoštovanja parlamentarnih form in kolegialnosti, ki jo je pokazal v svojem govoru. Žel je živahen aplavz. Trdi se, da je bil njegov govor demonstracija za parlamentariziranje kabineta.

Na koncu se je posl. Mandić ostro repliciral na napade poslanca Jerzabeka v petkovi seji.

Z ozirom na to, da sta imela draginjski in proračunski odsek popoludne svoji seji, je predsednik zaključil plenarno sejo takoj po 3. uri.

V sledečem poročilo o seji.

Med vlogami je interpelacija poslanca Breiterja, v kateri se vpraša, ali hoče vlada opozoriti ministrstvo vnanjih stvari na to, da bi italijanska vojna akcija v Egejskem morju ogroževala avstrijsko trgovino in industrijo, in pozvati vnanje ministrstvo, da z vsem prevdankom zahteva od Italije, da umakne svoje brodoge iz Egejskega morja.

Posl. Pitacco je interpeliral zaradi prepovedi prevoza argentinskega mesa skozi Trst.

Posl. Biankini je predbacival vladi, da je vsled dualističnega sistema sužnja Madžarov, kar se je tudi pokazalo v zadnjem govoru ministrskega predsednika. Zahteval je, da naj se šteti v vojnem proračunu, ter poudarjal, da se z ozirom na težave, ki jih ima Italija v Tripolitani, Avstriji ni treba bati nikakih konfliktov v Jadranskem morju. Prišel je nato na vprašanje dalmatinskih železnic in poudarjal, da je od rešitve tega vprašanja tudi odvisno stališče dalmatinskih poslancev napram vladi.

Posl. dr. Krek je izvajal, da se ne upošteva dovolj pomen kmetskega stanu za gospodarsko življenje.

Posl. dr. Heilingerja je opetovano prekinjal govornika s klici: „Ljudstvo zahteva pomeni živili; govornik naj govori o tem! Z agrarnim gospodarstvom ne bo šlo dolgo dalje!“ Med dr. Heilingerjem in nekaterimi slovenskimi poslanci, govornikovimi pristaši, je prišlo do burnih besednih spopadov.

Posl. dr. Krek je zahteval zakon proti blagovnemu oduštvu, izselitveni zakon in zakon proti kartelom. Sedanji dualistični princip je povod slabosti naše in moči ogrske vlade. Vlada je v očitem nasprotju s parlamentom. Dokler bo imela birokracija vso moč v svojih rokah, ne bo mogel delovati ljudski parlament. Draginja bo imela za posledico oslabitev konsumentov in stem tudi oslabitev spečavanja in brezdelnost. Korenina države je poljedelstvo. Končno le more prodreti klic: Nazaj k polju!

Nato je govoril poljedelski minister vit. Zaleski, ki je poudarjal, da se je konsum mesa znižal v letu samo za 5%, da

torej ni povoda za pesimizem. Domača živinoreja more pokriti domači konsum in podražitev mesa nima torej vzroka v nedostatnosti domače živinoreje. Vsekako pa hoče vlada čim najbolj mogoče podpirati domačo živinorejo in minister navaja razne tozadevne uredbe. Ruska meja se ne more odpreti zaradi živinske kuge. Poudarja, da odklonitev prošnje „Austro-Americane“ za dovolitev uvoza argentinskega mesa ni bila protizakonita. Vlada, ki bi nepremišljeno razdrila gospodarsko razmerje z Ogrsko in povzročila nedogledne posledice za našo industrijo bi bila vredna vse obsoje.

Končno je apeliral zbornico, naj bo složna, da se združijo produktivne sile države v blagor države in prebivalstva.

Poslanec Slaviček je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za vse predloge v odpravo draginje, nakar se je seja po celi vrsti vprašanj zaključila.

Proračunski odsek.

DUNAJ 16. (Izv.) V današnji seji proračunskega odseka je bil s 26 proti 20 glasovom odklonjen italijanski predlog, ki je zahteval, da naj se predloga o italijanski fakulteti obravnava pred proračunom.

Draginjski odsek.

DUNAJ 16. V današnji seji draginjskega odseka je ministrski predsednik izjavil, da je napačno mnenje, ako bi se njegov govor, ko ni priporočal zbornici v sprejem predlogov, ki se ne strinjajo s „pravnim“ naziranjem vlade, smatral za poseganje v pravice zbornice ali celo za omalovaževanje. Vlada da je, čuteč popolnoma konstitucionalno, odkrito in lojalno povedala zbornici svoje mnenje, in da je bila to njena dolžnost, ker gre za stvar, ki nasprotuje njenemu „pravnemu“ nazoru. Tako odkritost in resničnost da je najboljše sredstvo za zaupanje, ki omogoča skupno delo in parlamentno delazmožnost.

Odsek je sklenil z veliko večino, da se preide preko predlogov, ki so bili stavljeni v zadnji seji proti govoru min. predsednika na dnevni red.

Parlamentarni položaj.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Notranji položaj je srečno zopet tam, kjer se od trenutka do trenutka menja situacija, kakor v mesecu aprilu solnce in dež, in v parlamentu si podajata optimizem in pesimizem roke. Danes zjutraj se je videlo še vse črno, trdilo se je z vso gotovostjo o skorajšnji odgoditvi parlamenta in nato sledečem razpustu. — Kar vidno pada v strankah veselje do dela.

V draginjski debati je zopet prišlo do burnih prizorov, in kogar je človek vprašal, kaj misli o položaju, vsak je zmajal z glavo in rekel: malo upanja, malo upanja!

DUNAJ 16. Ker se je dopoludne raznesla v parlamentu vest, da namerava ministrski predsednik, če bi postala situacija preteževna, kratkoma odgoditi parlament, so se stranke dogovorile, da bi se volitve delegacij, ki so določene na 22. t. m., ne vršile ta dan, temveč še le neposredno pred božičem. Ker je sklicanje delegacij določeno na 27. dec., bi moral zato ministrski pred-

s tihim korakom sredini tabora, kjer stoji kraljevski šotor; čuje se ga, kadar se njegova noga izpodtika ob različno razmetano orodje, ob pogašena ognjišča, ali pa ob plahite šotorov; toda dobro mu je znan kraj, kajti vzlic vsem zaprekam, vzlic gosti temi, nikoli ne zgreša ravne poti; in že stoji blizu oddelka, ki je ostal tamkaj na povelje kraljeviča, da varuje tabor; in sedaj posluša njihovo poluglasno godrnjanje.

„To že kar preseda,“ je čuti posamične glasove, „noč mine kmalu, in do sedaj ni še ne duha ne sluha od so-vražnika.“

„Zastonj smo se veselili na boj in krik bitke v današnji noči,“ so menili drugi, „kje je kraljevič, kje vojvoda, ki sta nam obljubovala s polnimi usti boja in zmage?“

„Gotovo nista tam, kjer bi morala biti,“ je šepetal za-se omenjeni ravnokar došli poslušalec, in nehote je obrnil svoje oči v smeri proti kraljevskemu šotoru.

„Ce je bilo naše čakanje zastonj,“ se je srdil nekdo, „hočem, tako gotovo kakor tukaj stojim, kraljeviču in vojvodi kihniti v obraz.“

„A beži, beži!“ so ga mirili drugi, „Belajski župan je premetena lisica, naše potrepljivosti pa ne premaga. In da se niti

sednik počakati na vsak način z odgoditvijo drž. zbora tako dolgo, da se izvolijo delegacije.

Uradniško vprašanje.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Konferenca, ki bi se bila morala vršiti danes med parlamentarnimi strankami in ministrskim predsednikom, je bila odložena na jutri.

V poslanskih krogih se zatrjuje, da bo vlada ostala na svojem znanem stališču.

Za državne uradnike določa vladna predloga 10,045.000 K, dočim pa pododsek za državne uradnike predlaga časovni avanzma, za kar je treba 16 milijonov kron. Za ostale državne uslužbenke predlaga vlada zvišanje aktivitetne doklade za 15%, za kar je določenih 2,820.000 K, dočim pa pododsek zahteva, da se v štejejo uslužbenecem tudi provizorična leta, vsled česar bi se omenjena svota morala zvišati za 1,500.000 K. Za poštarje se zahteva časovni avanzma, vlada dovoljuje samo svoto 300.000 K, za vse poštne in brzojavne uslužbenke je treba 3 milijonov kron. Za železničarje določa vlada 14 milijonov, dočim pa odsek zahteva 38 milijonov.

Za pogodbene uradnike, oficijante in oficijantije, pomožni personal, pomožne sluge zahteva pododsek, da se zziša po vladi določena svota 3,400.000 K na 5,740.000 K.

Za delavstvo v državnih podjetjih določa vlada 2 milijona, dočim pa predlaga pododsek 4 milijone.

Vladna predloga določa za vse omenjeno uslužbenstvo skupaj 33 milijonov kron, dočim pa zahteva pododsek 70 milijonov.

Solidarni s pododsekovimi predlogi so enotni češki klub, nemški „Nationalverband“, socijalni demokrati, krščanski socialci in napredni Jugoslovani.

DUNAJ 16. Konferenca, ki bi se bila imela v zadevi uradniškega vprašanja vršiti danes pri ministrskem predsedniku, se vrši jutri opoldne.

Rekonstrukcija vlade.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Danes zvečer se je v parlamentarnih krogih izvedelo, da je finančni minister dr. Mayer danes podal demisijo. Kot povod demisije se navaja to, ker dr. Mayer ne soglaša s popustljivim stališčem vlade glede na uradniško vprašanje. Demisija dr. Mayerjeva ne bo sprejeta takoj, temveč šele obenem s sprejemom poljedelskega resorta po dr. Brafu. Finančni resort prevzame začasno poljski minister Zaleski, ki vodi sedaj poljedelsko ministrstvo.

Kakor poročajo „Narodni Listi“, sprejme dr. Braf popolnoma gotovo poljedelski resort, toda to pa šele potem, ko se konča v parlamentu draginjska debata.

Poljaki zahtevajo še enega ministra.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Poljski klub je sklenil zahtevati še en resort. Vsled demisije finančnega ministra dr. Mayerja, dobi Poljak fin. portfelj.

Zahteve davčnih uradnikov.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Danes se je ogasila v parlamentu deputacija davčnih uradnikov. Slovence je zastopal davčni upravitelj Lilleg iz Ljubljane.

kraljevič niti vojvoda ne vračata do sedaj, to ravno je dokaz, da se nekaj kuha.“

„Da, nekaj se kuha,“ je vzdihnil ta, ki je tajno poslušal, „to ste uganili.“ Na to se je napotil naravnost proti kraljevskemu šotoru, prav tako, kakor da bi videl jasno na pot. V tem je od juga, kjer so kraljevski perjaniki čakali v zasedi, zazvenel v tiho noč prodirljiv vrišč, ki je prodrl kosti vsakega vojščaka in razplamtel njegovo kri. To je vrišč vojščaka ob pogledu na so-vražnika. Za prvim vriščem je sledil drugi, tretji, dokler se ni vse strnilo v enotno razsajanje krute bitke.

Oni samotni mož, ki se je prej približal kraljevskemu šotoru, je obstal na mah, ko je prvi vrišč zagrmel skozi noč.

„Mari je govoril resnico ta sin greha, Tomašević?“ je mrmral sam s seboj, „in mari so njegove priprave res naperjene proti Vukmanu?“

Tedaj je prodrl zopet vrišč skozi noč, in že se je čulo hrup boja.

„Ha!“ je vskliknil skoro glasno ta tajinstveni mož, „moji bratje v bitki, in jaz se plazim nad zvezdami; smrt sem zaslužil!“

In že je skoro letel nazaj; naenkrat pa se je vstavil; zdelo se je, kakor bi se bili ravno pri odskoku njegovi nogi prikovali k

Deputacija je naprosila poslance, da delujejo za enakopravnost davčnih uradnikov z ostalimi uradniškimi kategorijami in tudi glede predštudij.

Poštne razmere na Primorskem.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Na koncu današnje seje je posl. Mandić vložil interpelacijo na trgovinskega ministra, v kateri se zahteva popolna jezikovna enakopravnost v vseh javnih napisih, oklicih, oglaših in tiskovinah pri poštini in brzojavnih uradih na Primorskem ter nameščenje jezikovno sposobnih uradnikov.

Strašno grozodejstvo na Dunaju.

Trojni umor in samomor.

(Izvirno.)

DUNAJ 16. Štirindvajsetletni pravni praktikant Matkovič, rodom iz Kranjske, je instruiral še kot dijak v rodbini upokojenega sekijskega šefa in bivšega voditelja justičnega ministrstva bar. Holzknichta, stanujočega v Bäckerstrasse. Bil je v rodbini kakor domač in se je zaljubil v 22-letno lepo hčerko Marjo. Včeraj je tudi formalno zaprosil za njeno roko. Stariši so mu prošnjo prijateljsko odklonili in navedli za vzrok, da še ni hitro nameščen in da je še premlad. Matkovič je nato odšel, kakor da ne bi se bilo nič zgodilo.

Danes popoldne je prišel Matkovič kakor ponavadi k Holzknichtovim instuirat 17-letnega Holzknichtovega sina Jurija. Starišev ni bilo doma.

Ko je Matkovič vstopil v sobo, je potegnil iz žepa revolver in ustrelil Jurija od zadaj v glavo. Kroglja je prebila Juriju možgane in je izstopila na čelu. V tem je vstopila v sobo Marija in Matkovič je, ne da bi izpregovoril kako besedo, naperil proti njej revolver. Kroglja jo je zadela v usta, in zgrudila se takoj mrtva na tla. Zaslišavši pok, je prihitel v sobo še 21-letni drugi sin Robert, skočil je proti Matkoviču in mu je hotel iztrgati revolver iz rok, toda od krogle zadet v pljuča, se je zvrnil na tla, ves oblit s krvjo.

Strelj so se slišali po celi hiši in ljudje so skušali vdreti v stanovanje; toda predno se jim je posrečilo to, je Matkovič obrnil že orožje proti samemu sebi in se ustrelil.

Ko se je končno posrečilo ljudem vdreti v stanovanje, se jim je nudil strašen prizor: V eni sobi so ležali na prvi pogled štirje mrtlič. Matkovič je krčevito držal v svoji roki revolver.

Hitro so objavili strahoviti dogodek policiji in rešilni postaji, toda v najkrajšem času na lice mesta prispevši zdravniki so mogli le konstatirati, da so Matkovič, Marija in Jurij mrtvi in da je živel edino le še Robert. Ranjenca so prepeljali takoj v bolnišnico, a njegovo stanje je brezupno.

Nepopisna žalost je zavladala nad tem groznim dogodkom. Po celem Dunaju se govori o tem tragičnem dogodku, ki vzbuja splošno sočutje. Dogodek je tem tragičnejši, ker sta baron in baronica Holzknicht včeraj slavila v krogu svojih otrok svojo srebrno poroko in je bil k temu slavlju povabljen tudi Matkovič kot domači prijatelj.

Matkovič je bil sin upokojenega pismonoše, ki je dolgo časa že služboval na Dunaju.

tlom. Zopet se je obrnil proti kraljevskemu šotoru in je stegnil glavo naprej, kakor bi hotel s pogledom prodreti gosto temo, ki ga je obdajala, da spozna, kake tajnosti senci sta bili to, ki sti pravkar švigili kraj njega. Ni več čul bojnege vrišča. Samo prisluškoval je pred-se proti kraljevskemu šotoru, nakrat pa se je ojunčil in je s tihim korakom — da bi ne bilo slišati, kako se dotika zemlje, če bi tudi bojni šum ne rušil nočne tišine — hitel k kraljevskemu šotoru, v isto smer, v kateri sta izginili tajnostni senci.

Pri vходу v šotor je naenkrat obstal, saj sta bila zastora šotoru na pol odgrnjena, in med njima je stal mož kakor na straži. Njegova pozornost pa je bila naperjena v notranjost šotoru, sicer bi bil moral opaziti nepričakovanega svedoka; saj je prihitel skoro tik do njega, in ko se je vstavil, mu je bruhnilo iz ust poluglasno: „Radič!“ Spoznal je torej moža, stoječega na straži pri vходу v šotor.

„Kdo je tukaj v šotoru?“ je bilo čuti od znotraj glas kralja Stefana. „Čujem bojni vrišč. Kdo je torej tu? Ah! to si ti, sin moj? Zakaj se ne oglašiš? Zakaj nisi pri pri svojih vojščakah?“

(Pride še.)

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. — Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

Zadnji bosanski kralj.

III.

Grobna tišina je vladala na okoli, da niti nisi pojmlil, kako je možno, da je tukaj ti-soče vojščakov zbranih v taboru, ko ni čuti nikakega zvoka, niti najmanjšega šuma. Samo veter zažvižgava včasih po pusti planjavi. Seveda, če pozorno poslušas, razlo-čuješ vstrepečanje šotorov, kadarkoli se vihar zaganja proti njim, in to vstrepečanje je tvoj edini kašipoti proti taboru in v ta-boru samem, kjer ti niti en edin ogeček ne sveti na pot. Če za trenotek prestaja piš vetra, je čuti, kako zadevle orožje ob orožje, nestrpno topotanje, da, celo poluglasen šepet plava po taboru; to je edini znak, da do sedaj še ni izumrlo popolnoma vse življenje tam, kjer je zvečer in s početka noči vladal močan bojeviti hrup.

Od južne strani se bliža en edin mož

DUNAJ 16. Z druge strani se poroča, da je imel baron Holzknecht mladega Matkoviča iz srca rad, vedno ga je imel kakor za svojega. Matkovič je bil vedno vabljn na obed, udeleževal se je skupnih rodbinskih izletov in pri sinočnem slavlju srebrne poroke je bil on edini tujec, ki je bil povabljen k slavlju, in to v zvezi s tem, da mu je baron Holzknecht odredil roko svoje hčerke, katero je zasnubil že pred par dnevi.

Marija je bila lepo, ljubeznivo dekle, ki je absolvirala filozofsko fakulteto in si pridobila diplomu profesorice. Robert je študiral jus, Jurij pa se je pripravljaj na maturo.

Danes popoldne ob 3. uri sta odšla baron in baronica v obisk k bolni sestri. Kmalu nato je Matkovič napovedal telefonično, da pride ob 4. uri instruirat, in ob 4. uri se je tudi res pojavil. Odpirat mu je prišla sobarica, ki je nato odšla v svojo sobo, ki je precej oddaljena. Slišala je potem sicer neki pok, ni pa vedela, odkod prihaja. Naenkrat pa so se odprla vrata sobe, kjer se je dogodilo grozodejstvo, in skozi vrata je omahnil ves kravati sin Robert in zaklical: „Na pomoč! Matkovič nas je ustrelil!“

Sobarica v svoji grozi ni vedela, kaj bi storila, a končno je zbežala iz stanovanja ter obvestila policijo in rešilno postajo. Policija in zdravniki so bili takoj na mestu in so dali prepeljati Roberta v bolnišnico. Ranjen je na pljučih in na levem stegnu. — Policija je med tem dognala dejanski stan.

Med tem sta se vrnili oče in mati. Mati je šla po stopnicah naprej. Policijski komisar jo je naprosil, naj ostane spodaj, dočim pa je barona povedel seboj in mu medpotoma priznal, da ga čaka nekaj groznega. Baron je takoj slutil, da se je zgodilo nekaj strašnega in je vprašal: „Ali je Marija mrtva? Več? Vsi?“ Komisar: „Poglejte!“ Toda baron ni šel v sobo. Rekel je: „Hočem si ohraniti spomin na včerajšnji večer, ko sem bil vesel v krogu svojih otrok. Nato se je dal poučiti po komisarju o dogodku.“

Ko je baronica izvedela grozni dogodek, se je zgrudila na tla. Zvečer je bila še vedno v nesvesti.

Matkoviča slikajo kot jako pridnega, a zelo uboga, pravijo pa nekateri, da se je vedel včasih zelo čudno, da je bil zamišljen človek.

DUNAJ 16. Matkovič je sin penzioniranega poštnega uradnika. Njegovi stariši so doma iz Črnomlja na Kranjskem, prišli pa so pred kakimi 25 leti na Dunaj. Sin je rojen na Dunaju in nemško vzgojen. Oče ga je z veliko skrbjo dal študirati. Mladi Matkovič je izvršil z dobrim uspehom gimnazijo na Dunaju in tudi dovršil dunajsko univerzo. Zadnji čas je bil odvetniški kandidat in je bil v sodni pripravljalni službi. Stara dva Matkoviča se še sedaj čutita Slovenca, rodbina pa nima več nobenih stikov z domovino.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 16. Zbornica je nadaljevala generalno debato o proračunu. Potem ko sta govorila dva govornika, je bila generalna debata zaključena.

Nadvojvoda Karol Fran Ferdinand s soprogo v Ogleju in v Gradežu.

OGLEJ 16. Danes popoldne sta nadvojvoda Karol Fran Josip in soproga nadvojvodinja Zita prisleda preko Gorice dospela v Oglej. Obiskala sta pod vodstvom prof. Majonike državni muzej in potem baziliko, kjer ju je vsprejel župnik mons. Sambuco. Nato sta se odpeljala v Belvedere in v Gradež.

Morilec Sičinski.

STANISLAV 16. Preiskava je dognala, da sta prišla sinoči med 10. in 11. uro dva tujca v hotel „Paris“ v Črnovicah. Eden je podoben Sičinskemu. Eden je izginil, drugi pa se je vrnil nazaj v Stanislav. Preiskava je dognala, da je bil isti dan v Črnovicah bivši maloruski socialno-demokratski poslanec Jarkiewicz. Policija pa je tudi dognala, da je bil Jarkiewicz oni zobni zdravnik, ki je Sičinskemu v ječi popravil zob in ki je na sumu, da je pomagal Sičinskemu pri begu.

Danes so aretirali Jarkiewicza, a ta noče povedati, s kom je bil v Črnovicah. Policija je odlično mnenja, da je bil s Sičinskim. Sičinski je gotovo pobegnil v Romunsko.

Srbski kralj Peter v Parizu.

PARIZ 16. Srbski kralj Peter je popoldne dospel semkaj. Na kolodvoru so ga vsprejeli predsednik Fallieres, predsednika obeh zbornic in drugi dostojanstveniki. Kmalu po prihodu je kralj obiskal predsednika Fallieresa, kjer je bil vsprejet z vojaškimi častmi. Kralj je ostal pri predsedniku 20 minut. Pri slovesu je predsednik izročil kralju kakor bivšemu sobojniku v francoski armadi, prvi izvod kolajne kovane v spomin na leto 1870.

Dunaj 16. Na današnji žrebanju 3%, sreček Bodenkredita iz leta 1880 je glavni dobiček 90.000 K zadela serija 2345 št. 11.

Osjek 16. Danes jutraj je umrl v starosti 70 let opat samostana cistercijancev Mainrad Vaclav Siegel.

Dunaj 16. Lord Roseberry je dospel semkaj, da se zahvali cesarju za podeljeni

mu red. V soboto pojde na avdijenco k cesarju.

BEROLIN 16. Cesar Viljem se odpelje v Baden-Baden in Donaueschingen brzkone prihodnjo nedeljo.

Italijansko-turška vojna.

Akcija italijanske flote v Egejskem morju.

CARIGRAD 16. Turški parnik „Haideri“, ki je pripeljal bolne Turke iz Port Saída v Solun, je dospel včeraj sem. Povedal je, da ni nikjer videl kako italijansko vojno ladjo.

Panika med turškim prebivalstvom v Mitileni.

ATENE 16. „Agence d'Athènes“ javlja iz Mitilene, da vlada med turškim prebivalstvom velika panika, katero so še povečale vojaške priprave za odpor. Več turških funkcionarjev je odposlalo svoje družine v Carigrad.

Italijansko uradno poročilo o položaju čet.

RIM 15. „Agenzia Stefani“ javlja iz Tripolisa pod današnjim 6:20: Noč je minula mirno. Danes se je čulo posamezne strele v smeri proti Hamidije in Šarašatu. 18. pešpolk je podvil rekognosciranje, pri katerem je bilo uplenjeno orožje in streljivo. Razpoloženje čet je najbolje, zdravstveno stanje je izvrsto. Gradnja barak za čete nadaljuje. Dežuje dalje.

Politično društvo „Edinost“ v letu 1911.

Tajnikovo poročilo na XXXIII. občnem zboru dne 12. novembra 1911.

(Dalje.)

Vojaške stvari na tržaškem magistratu.

Ta — škandal je znan in ne treba ga še-le pojašnjevat. Škandal je že dejstvo samo na sebi, ako na kaki javni oblasti tako postopajo z davkoplačevalci, kakor se postopa z našim ljudstvom na tržaškem magistratu; a tisočkratni škandal je, da se tako postopa ob plačevanju krvnega torej najtežega davka, in da na magistratu šikanirajo, ponižujejo in zlostavljajo osebe slovenske narodnosti, podvržene vojaški dolžnosti, — ne v svojem občinskem, avtonomnem delokrogu, ampak v prenešenem: v imenu tistih vojaških oblasti, ki znajo, ali bi vsaj morale najbolje znati ceniti žrtve, ki jih zahtevajo od državljanov, tudi slovenskih, in ravno od teh razmerno še v posebno veliki meri. Tudi s tem vprašanjem se je opetovano bavil odbor našega političnega društva, je njegovo glasilo iznašalo naravnost vnebovpijoče slučaje, ter so nedavno temu poslanci Mandič, Rybář in tovariši predložili v zbornici poslancev tozadevno interpelacijo. Tega škandala se absolutno ne sme več trpeti in bosta morala naše društvo in naše parlamentarno zastopstvo na Dunaju z vso energijo nadaljevati akcijo proti njemu ter ne smemo odnehati poprej, dokler ne bo tržaškemu magistratu — ki po svojih znanih dispozicijah ne dovoljuje nikake nade, da bi vsaj v vojaških stvareh odnehal od šikaniranja in mržnje nasproti našemu ljudstvu — odvzeta tudi ta panoga prenešenega delokroga.

Za pravo našega jezika — na grobeh.

Minolo društveno leto nas je približalo tudi rešitvi dolgoletne afere, ki pomenja naravnost nečuvno sramoto za kraj, kjer se je godilo, in za dobo civilizacije in humanitete, kakor tako radi označamo sedanje čase. Blizu 25 let je že minulo, odkar krije zemlja ostanke bivšega boritelja in voditelja tržaških Slovencev — Viktorja Dolenca. Toliko let in še danes nima na svojem grobu nedolžnega — naglašamo: nedolžnega napisa, kakor so ga želeli hvaležni sorojaki pokojnega odličnjaka. Ni ga bilo tega napisa iz res sramotnega razloga, da drugodni naši sodeželani tudi na grobove zanašajo svojo mržnjo do našega človeka in našega jezika. Sedaj se je ta sramotna afera vendar približala svojemu koncu in dobi pokojni Viktor Dolenc primeren napis na svoj grob.

Organizacija našega političnega društva.

Takoj začetkom minolega društvenega leta je predsednik dr. Wilfan v odborovi seji z živo besedo naglašal potrebo, da se organizacija našega političnega društva spopolni. V smislu predsednikovih izjav, ki so jim pritrjevali tudi vsi drugi odborniki, so bili imenovani posebni odseki za vso okolico poleg že obstoječe institucije zaupnikov. In že to prvo leto je pokazalo, da se je reorganizacija sponesla. Posebno se je pokazalo to ob volitvah in ljudskem štetju. Ni še dosežen ideal, ali beležiti moremo nadebudni začetek. Odseki so — posebno pri sv. Jakobu in nekaterih vaseh okolice — jako pridno delovali, a posebno hvalo moramo izreči nekaterim zaupnikom, ki so se radi odzivali na vsaki poziv v odbore seje.

Sedaj treba, da se organizacija še bolj utrdi in poglobi, da se izpolni v čim večji meri stara želja našega političnega društva: da je namreč v neprestanem in čim tesnejšem kontaktu z ljudstvom. Tudi to je naloga, ki jej bo moral prihodnji odbor posvečati vso skrb. (Zvršetak pride).

Na naslov kamoristov v c. k. uradih!

Pred nekaj dnevi smo sporočili med dunajskimi brzojavkami vest, da se je tamkaj ustrelil tukajšnji viši finančni svetnik Ernest Rovis. Za nas bi bil ta slučaj sicer — tudi po pogovoru: de mortuis nil nisi bene — s tem završen.

Ker pa nekateri tukajšnji italijanski listi — posebno pa glasilo „neodrešencev“ — izrabljajo tudi ta tragični slučaj v svoje posebne namene, se čutimo poklicane, da tudi mi povemo svojo v tem pogledu. A ne delamo tega morda komu na ljubo ali celo v obrambo, marveč le resnici na ljubo.

Pokojni Rovis nam ni bil neznana oseba in reči moramo, da je bil dober človek in kakor uradnik objektivni v nacionalnem pogledu. Toda bolehal je — posebno zadnje čase — na neozdravljivi bolezni: na domišljiji, da ga preganja ves svet, posebno pa njegovi viši.

Inv v tej duševni zmedenosti je počenjal — v kolikor smo informirani reči, kakoršnjih se normalen človek ne bo in ne more posluževati. Posledica temu je bila Rovisova premostitev v Inomost, ker se je s svojimi počenjanji napravil na tukajšnjem finančnem ravnateljstvu absolutno nemožnega. Ali že dejstvo, da je vsled te premostitve izvršil samomor, je zadosten dokaz, da je bilo njegovo duševno razpoloženje nenormalno.

Tragično smrt pokojnika pa izrabljajo — kakor uvodoma rečeno — italijanski šoveni v svoje posebne namene in jim služi kakor dobrodošel povod za napade na ne-ljube jim funkcionarje, ki (v tem slučaju moramo reči) vrše svojo službo nepristransko in po obstoječih zakonih.

Čitatelji se dobro spominjajo, koliko pritožb smo priobčevali svoj čas od strani našega ljudstva na Koperščini glede uradnikov na davkarji v Koprju, kjer so šikanirali in nesramno žalili naše ljudi, ko so prihajali posluževati se svojega materinega jezika — plačevati davke. Na naše zahteve, opre na nepobitne dokaze, je tukajšnje finančno ravnateljstvo uvedlo preiskavo, ki je razkrila stvari, ki so bile v pravo sramoto za c. k. urad. Ne le, da je bilo tu zbrano pravo gnezdo zagriženih nasprotnikov in irendentarjev, temveč tudi gnezdo simulantov in lenuhov. Da vsa ta dejstva niso mogla ostati za dotičnike brez vsaj lahkih posledic, je menda razumljivo samo ob sebi.

Istotako je z dotičnim finančnim svetnikom, ki namigujejo nanj italijanski fanatiki. Tudi dotični gospod se je s svojo italofilsko propagando in žaljenjem naše narodnosti napravil med našim ljudstvom nemožnega, za kar mu finančno ravnateljstvo vendar ni moglo izreči — pohvale!

Ker so pa dotični uradniki „figli del paese“ — to se pravi: kamoristi — jih italijanski kamoristi seveda jemljejo v zaščito, napadajo finančno ravnateljstvo, — da-si je storilo le svojo proketo dolžnost, ko je nekoliko bolj energično poseglo v ta Avgijev hlev — ter opozarjajo svoje poslance na to „krivico“. No, italij. poslanci so sicer že vajeni streljati kozle in je zato pričakovati, da tudi to pot store svojo. Kaj to: ena neumnost več ali manje!

Ali italijanskim hujskačem bode povedano že danes, da imamo tudi mi poslanec, ki znajo čitati levite Italijanom na pristojnem mestu, kar so poslednji že mnogokrat bridko občutili. Mi smo proti vsakemu nasilju in nočemo tudi, da bi se italijanskim uradnikom godila krivica od strani višjih. Zato pa zahtevamo tudi od c. k. Italijanov, da spoštujejo zakone, da respektirajo našo narodnost in da ne žalijo našega ljudstva! Proti slučajem a la Koper bomo vsikdar brezobzirno nastopali. Mi se jednostavno ne bomo več puščali traktirati kakor sužnji celo od raznih c. k. Italijanov! Gospoda in njihovi zaščitniki naj si zapomnijo enkrat za vselej, da so v našem Primorju definitivno minoli oni časi, ko se je razne c. k. žilice favoriziralo in odlikovalo. V slučaju, da bi namestništvo kakemu takemu c. k. zagrižencu dajalo potuho, bomo znali po svojih zastopnikih povedati tudi onim tam gori, kar jim pojde. C. k. Italijanom pa svetujemo: ako hočete služiti c. k. kruh mej nami, učite se našega jezika, spoštujte nas in obstoječe veljavne zakone, pa vam ne porečemo nikdar niti ene žal-besede. Ako pa hočete uganjati svoje veleitalijanske orgije, kar slecite avstrijsko uradniško uniformo, spravite se preko meje in dajte se tam aktivirati — pa mirna Bosna!

Ako boste v c. k. uradih uganjali nam sovražno politiko, boste morali pripisati sami sebi, ako boste imeli na vratu — disciplinarne preiskave. In kar nič ne krivite finančnega ravnateljstva, ker mi zahtevamo od njega, da vrši svojo dolžnost. Mi ne zahtevamo za-se nikakih protekcij, ne trpimo pa nikakega žaljenja in zapostavljanja. Jednaka pravica za vse! To je naša deviza.

Domače vesti.

Znani K. v „Soči“ razpravlja v zadnjem izdanju od 14. t. m. na uvodnem mestu o političnem položaju. Priznavamo gosp. K. odkrito in brezpogojno, da je kaj prijeten političen kozar. Škoda le, da se tu pa tam rad nekoliko oddaljuje od — dejstev in resnosti.

V gori omenjenem uvodniku je n. pr. vso Šusteršičevo politiko vzel neusmiljeno pod svoj ostri kritični nož ter se toplo zavzemal za koncentracijo naprednih elementov in strank. Razločno in jasno zveni iz njegovih izjavljanih nota — odklanjanja vsacega stika s Šusteršičevo politiko. On želi našo „neobogljeno politiko“ uvesti v napredne smeri: „da se rešimo, če že drugače ne, vsaj germanizacije, da dobimo svoje šole, svojo univerzo, da postane doseđanja želja po avtonomiji, geslo „proč od Gradca“ itd.“

Gosp. K. je torej uverjen, da le s politiko v naprednih smereh pridemo do teh najnujnejših naših ciljev. Dobro. Prepričanje je to, ki je je treba respektirati, kakor vsako pošteno prepričanje.

Vendar pa bi opozorili g. K. na uvodni članek v prejšnji številki „Soče“, kjer se člankar raduje na lepem vspehu revizije ljudskega štetja v Gorici, ki ga pripisuje skupnemu nastopanju obeh slovenskih strank, Istotako kakor tudi vspeh ob državnozbornski volitvi. (K temu „Sočinemu“ članku se še povrnemo).

Ker pa g. K. označa tudi univerzo kakor eno tistih vprašanj, ki jih moramo dovesti do povoljne rešitve, ga že moramo vprašati, kako naj uveljavimo ta svoj postulat, ako na našo nesrečo itak šibke naše moči ne bodo koncentrirane v skupen in zložen pritisk izven parlamenta in v parlamentu?!

To vprašanje je opravičeno tem bolj po izjavi g. K. samega, da je v parlamentu proti posl. dr. Šusteršiču dr. Ravnihar — sam!

Pa dovolj o tem! — Dalje piše g. K.: „Možu, kakršen je on (dr. Šusteršič), volčji naturi, stoji nasproti e d i n i Ravnihar. Tega absorbira Ljubljana. Gregorina absorbira Trst. Rybář, — tega absorbirata Trst in Tripolis. (Moje osebno mnenje!) Spinčič, Laginja, Mandič, osebno vsega spoštovanja vredni možje, ki pa žive še globoko v oni ideologiji, ki smo si jo ustvarili v osemdesetih letih. Glede Istre je ta ideologija morda, pravim morda, upravičena. Glede nas že dolgo ni več, in zato je postala reakcionarna.“

G. K.! Tu ste napisali nekaj, kar ni v soglasju z — resnico, kar pomenja — oprostiti malce ostri izraz — nehonetnost nasproti dr. Gregorinu, nekako denunciacijo na adresu kraških volilcev, češ, da se dr. Gregorin ne briga zanje, ker zastopa le tržaške interese. To je pa čin, ki priča, da ste v časih malce neprevidni v svojih trditvah.

Trditve pa, da dr. Rybář absorbirata Trst in — Tripolis, ne le ni resnična, ampak tudi ne zveni posebno resno, marveč kakor neslana zafrkacija na škodo resnega moža, ki mu je stremiljenje vsikdar resno. To poreče vsakdo, ki pozna Rybářevo politično delavnost, vstrajnost in vestnost v umevanju svoje poslanske naloge. Tudi glede umestnosti Rybářevega vprašanja radi dogodkov v Tripolisu se ne bomo prerekali, ker smo svoje mnenje že povedali v predvčerajšnji številki. Le toliko izjavljamo, da ob vsem respektu pred političnimi nazori g. K., ne cenimo nič manj mnenja onih resnih politikov, ki so drugače sodili o nastopu dr. Rybářa, nego sodi g. K.

Slednjič bode zabeleženo še nepobitno dejstvo, da smo mi v svoji „ideologiji“ — ki ni po ukusu g. K. — dosegli lepih ne-utajljivih vspehov za slovensko stvar. In to je menda na koncu konca vendar — glavna stvar.

Davkov nočejo! Pa nikar ne mislite, ljudje božji, da se šalimo, ne, ti čudeži se dogajajo dandanes, seveda pa nikjer drugje, nego edino le na našem priznani ljudomilem in človekoljubnem magistratu. Pa tudi vsak ni tako srečen, to srečo imamo samo mi — Slovenci!

Prišla je včeraj na tržaški magistrat Marija Krušičeva, posestnica v Kolonji štev. 296, plačat davke. Stopila je k uradniku in ga prosila, da naj kolikor možno hitro napravi, ker se ji mudi. Uradnik ni odgovoril na te slovenske besede nič in neka ženica, menda iz Trebč, ki je „seveda“ govorila z uradnikom italijanski, ji je povedala, da naj

„Narodna delavska organizacija“

— in —

„Zveza Jugoslovan. Železničarjev“

priredita

v nedeljo, dne 19. novembra 1911

ob 10. uri predpoludne

velik protestni shod

v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu

DNEVNI RED:

Kaj zahtevamo ob sedanjih neznošnih draginjah?

DELAVCI! DELAVKE! Vkljub protestom, ki jih vprizarja delavstvo Avstrije, narašča draginja dan za dnevom. Temu mora pa biti enkrat konec! Radi tega pa slovensko delavstvo na plan, da skupno protestiramo proti onemu zlu, ki provzroča bedo in lakoto.

Prih. nedeljo torej vsi do zadnjega na protestni shod!

Odbora NDO. in ZJŽ.

gre k drugemu oknu. Krušičeva je šla tja in prosila, naj ji uradnik pojasni najprej, kako to, da mora plačati zopet za eno četrtletje, ko še vendar niso potekali trije meseci. Uradnik je oblastno odgovoril na njene slovenske besede v italijanščini: „Naj pride plačat kdo, ki bo govoril italijansko!“ In obrnil se je proč.

Ko je Krušičeva potožila tamkaj navzočim, da ji nečje dati pojasnil, ki bi jih razumela, se je obrnil neki gospod na uradnika, da naj pokliče koga, ki bi Krušičevi pojasnil v slovenščini njeno zadevo, mu je odbrusil uradnik: „Vi nimate nič govoriti tu in se ponašati kakor kak ravnatelj!“ Ko je Krušičeva, res nekoliko, a upravičeno razburjena, odločno zahtevala, naj ji pojasni njeno stvar, saj gre za njen denar, je uradnik izjavil: „Je že prišla zaradi politike! Je vse zastoj! Tu se le plača! Naj pride Turk, Arabec ali Nemec, vsprejemamo od vsakega!“ O Krušičevi pa le ni hotel slišati nič.

Šele ko je posredovala neka druga ženska — bilo jih je tam več in so bile same Slovenke, ki so pa govorile z uradniki le italijanski — je Krušičeva mogla plačati svoje davke, pri čemer pa so hoteli, da naj plača več, nego pa je bilo pisano na dotičnem opominu, kar pa Krušičeva le ni hotela in so se ji končno morali udati. Pri tem pa se je pri oknu zbralo več uradnikov, ki so vsi ogorčeno izjavljali: „To je politika, sama politika!“

Take sitnosti ima torej Slovenec, če gre plačat svoje davke na tržaški magistrat! In koliko časa bodo še trpele te šikanice? O, da! Izpremeni se to, saj pravijo sami, da naj pride Turk ali Arabec ali Nemec, da sprejemajo od vsakega: od Nemcev so jih že dosti sprejeli, od Turkov in Arabcev jih sprejemajo ravnokar, in ko jih začno sprejemati tudi od nas Slovencev, in to prav pošteno, potem se pa izpremeni tudi na tržaškem magistratu!

Nadvojvoda Karl Fran Josip in nadvojvodinja Zita v Trstu. Na svojem ženi-tovarnem potovanju sta včeraj prišla iz Gorice, Ogleja in Gradeža v Trst nadvojvoda Karl Fran Josip in nadvojvodinja Zita ter sta se nastanila v Palace Hotel Excelsior. Nadvojvodske par se je prepeljal iz Gradeža v Miramar s parno barkaso in od tam z avtomobilom. Danes se bržkone odpeljeta s parnikom „Pelagosa“ na Brijune.

Ševčikov koncert. Željno pričakovani Ševčikov kvartet nas je sinoči počastil. Da, počastil nas je in hvaležni smo mu. Užitek, ki smo ga imeli, je bil naravnost vzvišen. In občinstvo se je srčno zahvaljevalo umetnikom z burnim in neprestanim ploskanjem po vsaki točki: slovenska muzika slovenskih umetnikov je šla slovenskemu občinstvu do srca. Zato nam je srce plakalo veselja in se talilo navdušenja za našo umetnost.

Kot skromen izraz priznanja in hvaležnosti so dobili umetniki lep lorvorjev venec z malim pozlačenim venčkom in s slovensko trobojnico, na kateri je bil napis „Slovenska Čitalnica“ in „Česka beseda“, ker sta ti dve društvi priredili ta koncert.

Pripomniti bi bilo, da je bil obisk zelo povoljen. Vdeležilo se je koncerta mnogo več občinstva nego predvčerajšnjim v Schillerjevi dvorani, kar je za nas vsekakor zelo časten dokaz razumevanja prave umetnosti. Občinstvo je bilo samo izbrano in je prisostvovalo koncertu z veliko pažnjo in razumevanjem: zdelo se ti je, da si v cerkvi.

Umetniki sami so bili tudi veseli uspeha in v zahvalo hvaležnemu občinstvu so k trem programnim točkam vljudo poklonili še jedno. Strokovna ocena sledi.

Bil je krasen večer, v čast slovenski ustvarjalci in izvajalci umetnosti.

Predavanje o Tripolitani. Društvo Ljudski oder v Trstu priredi danes v petek dne 17. novembra 1911 v Delavskem domu v Trstu, ulica Boschetto št. 5, II. nad. predavanje o predmetu „Tripolitani“. Predava g. Etbina Kristan. Začetek točno ob 8. uri in pol zveč. Vstopnina 20 vin. za osebo. Tripolitansko vprašanje je radi italijansko-turške vojne stopilo v ospredje. Vse se zanima za dogodke na bojnem polju. Pridite torej danes vsi v Delavski dom poslušati zanimiva izvajanja Etbina Kristana.

Seja stavbenega odseka za novo šolsko poslopje CMD se vrši danes ob 7. uri zvečer v pisarni gosp. predsednika dr. Abrama.

Štrajk voznikov. Pogajanja med tajnikom Delodajalske zveze Cimatorjem in odborom štrajkujočih voznikov ter glavnimi transportnimi tvrdkami nadaljujejo. Upa se, da dovedejo pogajanja do sporazumljenja. Osem štrajkovcev je bilo včeraj aretiranih radi neposlušnosti napram policijskim organom.

Črna ajda, medica in repa. Z ozirom na to, da je letos vsled suše popolnoma izostala žetev ajde in večinoma tudi sladke repe v naši zgornji okolici, je odbor „Kmetijske družbe“ pripravljen za svoje člane nakupiti primerno množino tega semena, ako se za to oglasi dovoljno število odjemalcev.

Slovenskim trgovcem! Neobhodna je potreba, da si vzgojimo inteligentne trgovce, in menda ni potreba še posebej poudarjati, kako velikega pomena je posebno v tem našem mestu, ravno trgovski stan. V povzdigo tega stanu pa gotovo skrbi najboljše „Trgovsko izobraževalno društvo“ s tem, da vzdržuje trgovske tečaje za vajence in pomočnike.

Ti kurzi trajajo prilično 10 mesecev. Poučuje se trikrat na teden, zvečer od 8. in pol do 9. in pol. Otvorila sta se dva oddelka, in sicer pripravljalni tečaj za vajence in en letnik. Poučuje se knjigovodstvo, računstvo, trgovina in korespondenca.

Priglasilo se je sicer preko 50 učencev, vendar to število nikakor ne zadostuje; posebno pogrešamo vajence, katerih je komaj petnajst.

Dasi so tečaji začeli že pred enim mesecem, vendar ponovno vabimo in prosimo slov. trgovce, naj pošljajo posebno svoje vajence v to šolo. Skrbite za mladino in dajte ji prilike, da se izobrazi. Pouk je popolnoma brezplačen, samo mora biti vsak učenec član „Trg. izob. društva“ kar pa stane le 1 krono na mesec.

Nadalje opozarjamo in toplo priporočamo, da vsi tisti, ki so se vpisali, tudi redno zahajajo k pouku, ter da ne izostajajo sredi leta — kakor se je žalbog dogajalo dosedaj skoro vsako leto. Tudi letos je že nekaj takih deserterjev, kar dotičnim gotovo ni v nikako čast, a še manje korist. Tiste tri ure na teden se vendar lahko vsak žrtvuje, ker bo od tega imel le korist. Upamo, da ne ostane to brez odmeva.

Reja svinj in koz. Kakor je bilo že omenjeno pred kratkim v tem listu, namerava „Kmetijska družba“ kupiti plemenite svinjice in mjasce nemško-vestfalske pasme in jih dati živinorejcem v rejo, če se oglasi zadostno število članov. Oddajale se bodo pod dosedaj navadnimi pogoji. Istotako je odbor družbe določil nabaviti nekaj plemenskih koz švicarske-saanske pasme, ki se oddajo članom za približno polovično nabavno ceno t. j. 40 do 50 K za žival. Koz se brez rogov in dajajo do 5 litrov mleka na dan. — Ako pomislimo, da je liter kozjega mleka vreden za dva litra kravjega, dalje, da koza ne potrebuje niti polovico toliko krme ter je z vsem zadovoljna in ako preračunimo, da je letos krma tako draga ter da sploh ne bo niti dovolj krme za govejo živino, priporočamo našim živinorejcem in drugim, ki bi radi redili vsaj po eno kozo, naj se začasno priglase pri družbinem tajniku v ulici Galatti št. 14.

Odbor „Matiče Slovenske“ bo imel svojo sejo danes, v petek, dne 17. novembra t. l. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih v Ljubljani.

Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Potrditev zapisnika zadnje seje. 3. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo; a) o letošnjih dohodkih, b) o stroških za popravilo hiše. 4. Poročilo iz Knjižnega odseka. 5. Matica ob svoji petdesetletnici. 6. Tajnikovo poročilo. 7. Slučajnosti.

Novo govorilno razmerje med Heidenreichsteinom čez Dunaj in Trstom, Opatijo in Ljubljano je otvorjeno.

Govorilna pristojbina znaša v razmerjih Trst in Opatija po 3 K in v razmerju Ljubljana 2 K od navadnega trinitutnega pogovora. Trojno od nujnih pogovorov.

Površnik je pozabil neznan posetnik sokolskega Martinovega večera pri vratarici Narodnega doma. Lastnik naj se oglasi čim prej, da ne bo delal površnik napotja.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi v nedeljo dne 19. t. m. „Variété večer“ v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu. Vstopnina 60 v. Vrši se pri pogrnjenih mizah ter obeta biti ta večer kaj izredno zabavnega. Uprizori se tudi burka „Doktor Hribar“. Po programu svobodna zabava in ples, ki bo trajal do polnoči.

Poslano*)

GIOVANNI FRANDOLICH naznanja cenj. občinstvu in svojim cenj. odjemalcem, da je odprl v Trstu, ulica Istituto št. 11

ново tovarno

na električne stroje za izdelovanje pohištva in vseh lesenih predmetov. Vsi stroji so iz znane tovarne GEORG ROY-a na Dunaju. Občinstvo, ki se zanima, si jih lahko ogleda jutri dne 18. in 19. novembra.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila v soboto 18. t. m. od 9. do 12. in od 3. do 6.:

Srebrna tobačnica, zlat prstan, šivalni stroji za čevljarje, decimalka z uteži, stiskalnica za pisma, voziček na dve kolesi, ročna, dvojna lestev, velika množina usnja, laka, chevreaux, gumbov, niti, trakovi, podlage, gumaste pete, lepilo, kavlji in drugi čevljar-ski predmeti.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. vit. dr. a R. Tonin-a

glavnega zdravnika v ital. bolnišnici Umberto I., Kahira

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Pogostoma uporabljam čez 12 let ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO v svoji privatni praksi in v italijanski bolnišnici Umberto I.; jaz moram z vso vestnostjo in iz srca podprčiti, da je vino Serravallo tonično in izborno v vsakem oziru in da je ne samo radi svoje okusnosti in uspešnosti, ampak tudi, ker vsebuje gotovo količino alkohola.

KAHIRA, 25. 1. 1911.

Dr. R. TONIN.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. —

Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zajemeno. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenke.

Umetni : fotografični

ateljé pri sv. Jakoba - TRST.

ulica Rivo št. 42 (pritličje)

213

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razgleda, posnetke, notranjost lokalov, porcelanske plošče na vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

Na obroke! JAKOB DUBINSKY Na obroke!
TRST — ulica dell' Oimo št. 1, II. nadstropje — Trst
Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga
ter moške in ženske suknje.
UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

ADVOKAT

Dr. Ant. Dermota

naznanja da ima

svojo pisarno v Gorici

Via Tre Re št. 8. I. n.

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne bo kakor ljudska predstava (ob znatno znižanih cenah) repriza Viktor Hugo-ve drame

„Lukrecija Borgia“.

Zvečer pa se vprizori (v abonementu) velezabavna premijera, Bisson & Mars-ova burka

„Madame Bonivard“.

Dne 21. t. m., dan po obletnici Tolstojevje smrti, priredi naše gledališče dramo iz Tolstojevje zapuščine

„Živi mrtvec“.

Predvčerajšnje dunajske novine so prinesle obširne podlistke o tem delu velikega misleca in pesnika. Premijera na Dunaju je imela velik uspeh.

Tržaška mala kronika.

Bitka med Romanjoloma. Ivo Rossi, 19-letni težak iz Forlija v Italiji, se je na nabrežju Carciotti sprickaj s svojim tovarišem Diegoom Nucci, ki je tudi Romanjol. Rossi je Nuccija oklofuta, na kar je ta-le vrgel prvemu kamen v glavo, ne da bi ga ranil. Rossi je tedaj zgrabil veliko železno lopato, s katero bi bil bržkone razkral svojemu rojaku glavo, da ga ni redar pravčasno zadržal.

Redarja zadela kap. Predsinočnjem se je redar Andrej Malling, star 28 let, nahajal na policijskem ravateljstvu. Na enkrat se je zgrudil na tla: zadela ga je kap. Težko bolnega so ga odpeljali v bolnišnico.

Nagla smrt. Predsinočnjem ob 2. uri ponoči je 49-letni Alojz Corutti, stanujoč v ul. Crosada 6, na enkrat zbolel in je bil v par trenutkih mrtev. Pozvani zdravnik z lge ni mogel drugo nego konstatirati smrt.

Molekar in vreme. — Danes: Gregor šk. — Jutri: Odon sp.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 17° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, temperatura malo spremenjena; vztočni vetrovi.

Društveno vesti.

Tržaška Sokolska župa.

V nedeljo, dne 19. novembra 1911 se vrši dopolnbe ob poldevetih

seja župnega vadijskega zbora

v telovadnici Sokola v Trstu.

Dnevni red:

1.) Župni vadijski tečaj.

2.) Proste vaje za vsesokolski zlet v Ljubljani 1913.

3.) Raznoterosti.

Ker je dnevni red izredne važnosti, vabim k polnoštevilni udeležbi. Bratje načelniki naj privedejo seboj vse društvene vadijke. Seboj je prinesiti tudi telovadno obleko.

Načelnik.

Tržaško podporno in bralno društvo uljudno vabi gg. odbornike in njih namestnike k važni odborovi seji, ki se vrši danes 17. t. m.

Glasbena šola Št. Jakobske Čitalnice. Opozarjamo gojence I. tečaja, da se vrše vaje za naprej ob ponedeljkih ob 7. in pol zvečer. Teorija ob četrtkih od 7.30 — 9.30. Pouk za višje oddelke je ob petkih. Kdor se želi vpisati, lahko stori to danes v petek od 7.30 do 8.30. Pozneje se ne bo več sprejemalo. Danes se še tudi vpisuje za druge instrumente.

Pevske vaje pričnejo zopet prihodnji tork v Čitalnici pri sv. Jakobu pod vodstvom prof. gosp. Vasilija Mirka. Vabimo vse bivše pevce, naj zahajajo redno k vaji, kakor tudi one, ki jih veseli petje, naj se vpišejo v zbor.

Vrdeljski Sokol. V soboto, 18. t. m. ob 8. in pol do 11. in pol plesne vaje.

Odsek Tržaškega Sokola v Rojanu naznanja, da v nedeljo 19. t. m. odpadejo plesne vaje in to zaradi „variete večera“, ki ga priredi pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu. Prih. ned. bodo nadaljevale vaje po navadi.

Odsek „Trž. Sokola na Proseku“ priredi v nedeljo dne 19. t. m. celodnevni izlet s sledečim vspešnim: Zbirališče v „Sokolovi dvorani“ ob 6. in pol zjutraj. Odhod točno ob 7. uri zjutraj na Opeško postajo državne železnice, vožnja do Štanjela potem peš skozi Branico in Vipavo v Ajdovščino, od koder povratek ob 5. uri železnico na Opčine.

Vabljeni so na ta zanimivi izlet tudi udje v civilnih oblekah.

Openski „Sokol“ bo imel v nedeljo dne 19. t. m. od 4. do 8. ure zvečer plesne vaje.

Pevsko društvo „Trst“. Danes točno ob 8. zvečer pevska vaja za mešani zbor.

Nar. dol. organizacija.

Skupina NDO uslužbencev „mestne plinarne“ sklicuje za jutri dne 18. t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih NDO. pri sv. Jakobu občni zbor. Tovariši! Agitirajte za polnoštevilno udeležbo.

Delavci tovarne olja pri sv. Andreju imajo v nedeljo dne 19. t. m. ob 6. in pol zvečer sestanek v prostorih NDO pri sv. Jakobu.

Skupina zidarjev NDO naznanja vsem članom, da so uradne ure blagajnika ob sobotah od 6. do 8. zvečer in ob nedeljah od 9. do 12. dopoldne. Novi člani naj se zgledajo ob uradnih urah v prostorih skupine (ul. sv. Franciška 2.) kakor tudi pri vseh odbornikih in zaupnikih.

Seja odbora in zaupnikov je vsako sredo ob 5. in pol zvečer.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Včeraj je Ando-ova družba vpriporila „Molière in njegova žena“.

Molière se je poročil v jeseni svojega življenja z Armando, mlado igralko njegove družbe. A oni slavni Molière, ki je znal zreti tako globoko v človeška srca, ni znal čitati v onem svoje žene. In Armanda je iskala tolažila — in ljubezni pri drugem. V tem okvirju nam slika Rovetta pokvarjenosti francoskega dvora onega časa. Igralo se je dobro, a v kljub temu je bila igra zelo hladno sprejeta.

Danes „Nezvesti“, spisal R. Bracco.

FENICE. Danes opereta „Mož s tremi ženami“.

EDEN. Včeraj je pričel novi polumesečni program, ki je silno zanimiv. Glavni clou sta znani „bralec misli“ Bellini in subretka Mary Fleur.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Vesti iz Goriške.

Podoknico v slovo je priredilo 10. t. m. glasbeno društvo „Kraška vila“ v Sežani odhajajočemu gospodu namestniškemu svetniku Rebeu v znak hvaležnosti kakor društvenemu članu in dobrotniku. — Sviralo je 17 tamburašev izbrane komade, odborniki so bili tudi vsi navzoči. Pozdravil je gosp. glavarja društveni predsednik g. Kontelj, na čemer se je slavljenev v prisotnosti svoje gospe soproge zahvalil in je v svojem govoru vspodbujal društvo in je pozival k marljivosti in vstrajnosti. Ko so tamburaši po tem govoru zasvirali še jedno koračnico, se je društvo „Kraška vila“ s krepkim trikratnim „Slava“ poslovilo od svojega nepozabnega dobrotnika.

Vidno ganjenega gospoda svetnika so društveniki težkim srcem ostavili, ker težko je, ko izgubljaš prijatelja, dobrotnika.

Smrtna nesreča ali umor na železniški progi? Dne 12. t. m. so našli na železniški progi pri Gorenjah truplo nekega sploh priljubljenega železniškega delavca Iv. Grzelja iz Gorenj. Prerezan je bil na dvoje, lokomotiva mu je šla namreč ravno čez trebuh in truplo razdelila v dva kosa. Stroj ga je usmrtil ob 3. uri zjutraj, našli pa so ga ob 5. uri zjutraj.

O vzroku te nesreče se govori mnogo. Nekateri so menja, da je Grzelj ponesrečil. Drugi izključujejo to, ker, ako bi bil ponesrečil, bi se bilo to zgodilo na onem delu železnice, kjer se križa s cesto, ne pa na onem mestu oddaljenem okoli 15 m od tega prostora. Razun tega ima pokojnik par ran na glavi, ki so bile prizadane s kakšnim topim orodjem. — Umor z ropom pa je izključen, ker so našli pri pokojniku še okoli 20 K in uro. — Pač pa se največ razširja mnenje, da je to čin ljubosumnosti pokojnikovega rivala.

Petero osumljencev so že zaprli v zaporih sežanske sodnije, kjer se vodi preiskava.

Sokolu na Dobrovem so darovali brat Anton Juša 10 K; g. C. Z. 2 K. Hvala iz srca! Da bi dobila le mnogo posnemalcev, da bi zamogel tudi naš Sokol enkrat dospeti do zaželjenega cilja. Na zdar!

Cirilmetodovi podružnici v Devinu daruje c. k. poročnik g. M. Ples 5 K povodom srečno prestopnega dopusta; g. Josip Urdih pa 5 K z geslom: Pojdi, spravi se s svojim bratom in prinesi svoj dar domu na altar! Hvala lepa! Da bi naša mnogo posnemalcev.

MALI OGLASI

Slovenka zmožna nemškega jezika in stroje-pijaja, želi službe v kaki pisarni. Naslov pove ins. oddelek Edinosti. 2034

16-letna gospodična, večša slovenskega, nemškega in laškega jezika, išče službo v kaki pisarni. Ponudbe pod „16-letna“ na inseratni oddelek Edinosti. 2024

Vinotoč last. ega pridelka iz Brji pri Rihemberku se nabaja v ulici Molin grande št. 46. Priporoča se rojakom za obilen obisk udani J. Mihelj. 2033

Nihče naj ne pozabi priti na klobase v soboto in nedeljo v gostilno NDO. Kos.č, Oar- 2034

Squadroni & Buda urar, zlatar, delav-nica in trgovina. Kupuje in prodaja zlato. Izvršuje vsaktero delo urarske in zlatarske stroke. 2031

Hiša, v kateri se nabaja dobrih doba trgovina z gospodarskimi poslopji, vinogradi in lepim vrtno, v zelo prometnem kraju na Krasu, se pod ugodnimi pogoji proda. — Poizvedbe Trst, via San Nicolò št. 4, III. 2031

Peresa za ženske klobuke „Peresa“ in „tuf“ se izdelujejo iz rabljenih peres. Piazza Goldoni št. 11. 2032

Velika zaloga istrskega refoška, ulica Olmo 3, pri Gregoriču. Pošilja na dom od pet litrov dalje po 88 vin. liter. Gostilničarjem po dogovoru. 2011

Ugodna prilika za gospe, ki želijo imeti zelo dober Singerjev šivalni stroj s pritliklinami in triletnim jamstvom, stal je prej 120 K, proda se za 64. Najnovejši sistem tudi za vezenje kron 110. S. Caterina 7, dvorišče. 1969

Odda se v najem krasna meblovana soba. Ulica Giorgio Galatti 20, III. nad. št. 13, desno. 2020

Mala lepa sobica se odda takoj. Ul. Boccaccio 5, II, vr. 5. 200

Vinotoč briškega vina. Ulica S. Giscomio in Monte št. 11. 1988

Dvonadstropna hiša je na prodaj v središču mesta Idrije na prometnem kraju. V nji se nabaja že nad 30 let gostilna. Pripravna je tudi za trgovino na debelo, ker ima prostorno klet. Cenu kron 25.000. Naslov pove Inzer oddelek Edinosti. 1961

Slovanske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofa, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Velika zaloga istrskega refoška, ulica Olmo 3, pri Gregoriču. Pošilja na dom od pet litrov dalje po 88 vin. liter. Gostilničarjem po dogovoru. 2011

Ugodna prilika za gospe, ki želijo imeti zelo dober Singerjev šivalni stroj s pritliklinami in triletnim jamstvom, stal je prej 120 K, proda se za 64. Najnovejši sistem tudi za vezenje kron 110. S. Caterina 7, dvorišče. 1969

Odda se v najem krasna meblovana soba. Ulica Giorgio Galatti 20, III. nad. št. 13, desno. 2020

Mala lepa sobica se odda takoj. Ul. Boccaccio 5, II, vr. 5. 200

Vinotoč briškega vina. Ulica S. Giscomio in Monte št. 11. 1988

Dvonadstropna hiša je na prodaj v središču mesta Idrije na prometnem kraju. V nji se nabaja že nad 30 let gostilna. Pripravna je tudi za trgovino na debelo, ker ima prostorno klet. Cenu kron 25.000. Naslov pove Inzer oddelek Edinosti. 1961

Slovanske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofa, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Za večje tovarniško podjetje se išče resen in zanesljiv poslovodja

Ponudbe pod „Poslovodja št. 2026“, na inseratni oddelek „Edinosti“.

Stara nad 30 let trgovina

z mešanim blagom, letni promet 70-80 tisoč kron, v velikem kraju na Goriškem, se radi bolezn

odda v najem

pod jako ugodnimi pogoji. — Le na resne kupce se ozira.

Poprašati pri Inseratnem oddelku Edinosti (po pošti: Poštni predal 564 - Trst) pod št. 2024.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospe in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

ANTON SANCIN, Škedenj 302

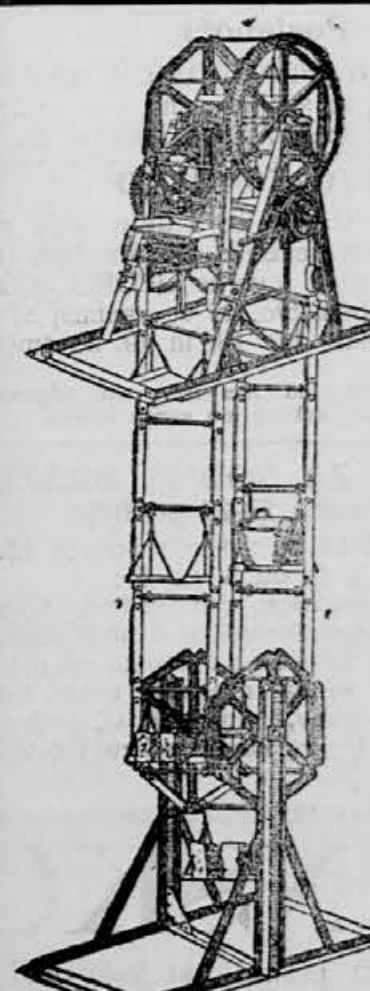
(pri lekarni) priporoča slav. občinstvu svojo (pri lekarni)

novo trgovino manu-fakturnega blaga

Mehanična delavnica

F. Miheučič & F. Venutti :

Trst, Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. - Industrialne instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. - Specijaliteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa - Izdelovanje oblik in vzorcev za testenine in biškote. - Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje zidarskega materiala, mletje kave, - - - drož in drugih tehničnih predmetov. - - -

Išče se za večje tovarniško podjetje

komptoaristinja s prakso.

Ponudbe pod „Komptoaristinja št. 2025“ na inseratni oddelek „Edinosti“.

Ugodna prilika za trgovca, ki bi se hotel naseliti v Celju

Celjska posojilnica odda takoj dve prodajalni v najem pod ugodnimi pogoji.

Guerrino Marcon Trst, via Belvedere št. 13.

Zaloga vsakovrstnega oglja in premoga.

Josip Semulič

TRST, ulica dell' Istituto št. 5

Friporoča slav. občinstvu SVOJO PEKARNO in SLADČIČARNO, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovrstne sladčice. Moka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekli.

Postrežba tudi na dom.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadstr.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadstr.